32001D0471

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 8. júna 2001,

ktorým sa stanovujú pravidlá pre pravidelné kontroly o všeobecnej hygiene, ktorú vykonávajú prevádzkovatelia v zariadeniach podľa smernice 64/433/EHS o zdravotných podmienkach pre výrobu a predaj čerstvého mäsa a podľa smernice 71/118/EHS o zdravotných problémoch, ktoré majú vplyv na výrobu a umiestňovanie čerstvého hydinového mäsa na trh

(oznámené pod číslom dokumentu C(2001) 1561)

(Text platný pre EHP)

(2001/471/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na smernicu Rady 64/433/EHS z 26. júla 1964 o zdravotných podmienkach pre výrobu a predaj čerstvého mäsa ([1]), naposledy zmenenú a doplnenú smernicou 95/23/ES ([2]), najmä na jej článok 10 (2),

so zreteľom na smernicu Rady 71/118/EHS o zdravotných problémoch, ktoré majú vplyv na výrobu a umiestňovanie čerstvého hydinového mäsa na trh ([3]), naposledy zmenenú a doplnenú smernicou 97/79/ES ([4]), najmä na jej článok 6 (2),

keďže:

(1) Prevádzkovatelia mäsozávodov musia vykonávať pravidelné kontroly o podmienkach všeobecnej hygieny výroby v ich zariadeniach.

(2) Kontroly musia zahŕňať náradia, armatúry a stroje na všetkých stupňoch výroby a ak je to potrebné, výrobky. Tento proces zahŕňa mikrobiologické kontroly.

(3) S cieľom jednotného uplatnenia sa stanoví povaha kontrol, ich častosť, ako aj metódy odberu vzoriek a metódy pre bakteriologické vyšetrenie.

(4) Je vhodné, aby sa tieto metódy zaviedli na základe najnovších zásad metodiky HACCP.

(5) Prevádzkovateľ zariadenia, majiteľ alebo jeho zástupca musia byť v takej pozícii, aby na žiadosť úradnej služby informovali štátneho veterinára o povahe, častosti a výsledkoch kontrol, ktoré sa vykonávajú s týmto cieľom.

(6) Štátny veterinárny lekár musí pravidelne analyzovať výsledky kontrol podmienok všeobecnej hygieny v zariadení, ktoré vykonal prevádzkovateľ zariadenia.

(7) Malé mäsozávody môžu mať viac ťažkostí pri zavádzaní navrhovaných kontrol kvôli obmedzeným finančným a ľudským zdrojom, nedostatku odborných znalostí, neprimeranej infraštruktúre alebo iným dôležitým faktorom. Situácia sa v tomto ohľade môže v každom členskom štáte odlišovať.

(8) Preto je vhodné ustanoviť možnosť dlhšieho prechodného obdobia, pokiaľ ide o malé zariadenia s výhradou požiadavky, že členské štáty, ktoré užívajú túto výnimku poskytnú Komisii informácie potrebné na zabezpečenie toho, aby jej zavedenie nezničilo konkurenciu.

(9) Opatrenia ustanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Stáleho veterinárneho výboru,

([1]) Ú. v. ES 121, 29.7.1964, s. 2012/64.
([2]) Ú. v. ES L 243, 11.10.1995, s. 7.
([3]) Ú. v. ES L 55, 8.3.1971, s. 23.
([4]) Ú. v. ES L 24, 30.1.1998, s. 31.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Prevádzkovateľ mäsozávodu vykonáva pravidelné kontroly všeobecných hygienických podmienok výroby vo svojom zariadení zavedením a udržiavaním stáleho postupu vyvinutého v súlade s týmito zásadami HACCP:

a) určenie všetkých rizík, ktoré sa musia odstrániť, vylúčiť alebo znížiť na prijateľnú úroveň,

b) určenie kritických kontrolných bodov pri kroku alebo krokoch, pri ktorých má kontrola predovšetkým zabrániť alebo vylúčiť riziko alebo ho znížiť na prijateľnú úroveň,

c) zavedenie presných hraníc pri kritických kontrolných bodoch, ktoré oddeľujú prijateľnosť od neprijateľnosti na zabránenie, vylúčenie alebo zníženie zistených rizík,

d) zavedenie a uskutočnenie účinných monitorovacích postupov v kritických kontrolných bodoch,

e) zavedenie opravných opatrení, ak monitorovanie naznačí, že kritický kontrolný bod nie je pod kontrolou,

f) zavedenie postupov na overenie toho, či opatrenia uvedené v pododsekoch a až e účinne fungujú; overovacie postupy sa vykonávajú pravidelne,

g) zavedenie dokladov a záznamov, ktoré zodpovedajú povahe a veľkosti obchodu, aby sa preukázalo účinné uplatnenie opatrení uvedených v pododsekoch a až f, a aby sa uľahčili úradné kontroly.

2. Ako časť systému uvedeného v odseku 1 môžu prevádzkovatelia mäsozávodov použiť pokyny pre vhodný postup, ktorý stanovil príslušný orgán.

Článok 2

Mikrobiologické kontroly uvedené v článku 10 (2) smernice 64/433/EHS vykonávajú prevádzkovatelia v súlade s postupom ustanoveným v prílohe.

Vzorky sa odoberajú z takých miest, kde je najpravdepodobnejší výskyt mikrobiologickej kontaminácie.

Iné postupy, ako tie, ktoré sú uvedené v prílohe sa môžu použiť, ak sa na príslušným orgánom preukázalo, že zodpovedajú aspoň postupu stanovenému v prílohe.

Článok 3

Členské štáty zabezpečia, aby mäsozávody zaviedli požiadavky tohto rozhodnutia do 12 mesiacov od dátumu jeho prijatia. Členské štáty však môžu rozhodnúť, že pre malé mäsozávody uplatnia lehotu 24 mesiacov, pokiaľ vopred informujú Komisiu o podmienkach, podľa ktorých zamýšľajú použiť túto výnimku.

Článok 4

Toto rozhodnutie je adresované členským štátom.

V Bruseli 8. júna 2001

Za Komisiu

David BYRNE

člen Komisie

PRÍLOHA

1. ODBER BAKTERIOLOGICKÝCH VZORIEK (DOBYTOK, OŠÍPANÉ, OVCE, KOZY A KONE) NA BITÚNKU

Tento návod popisuje bakteriologické vyhodnotenie povrchu jatočných tiel. Zahŕňa odber vzoriek, spracovanie vzoriek a predkladanie výsledkov.

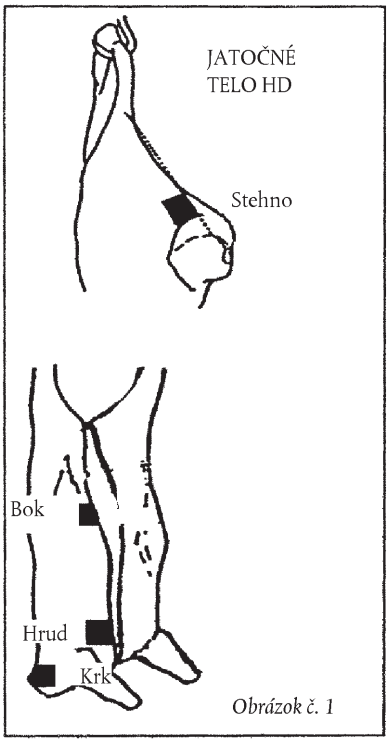
METÓDA ODBERU VZORIEK

Pri **deštruktívnej metóde** by sa mali odobrať štyri vzorky tkaniva, ktoré celkovo predstavujú 20 cm^2 z jatočného tela po úprave ale pred začatím schladzovania. Na získanie tkaniva by sa mal použiť sterilný korkový vyvŕtavací nôž (2,5 cm) alebo by sa mali získať odrezaním plátku 5 cm^2 a s maximálnou hrúbkou 5 mm z jatočného tela so sterilným nástrojom. Vzorky sa musia umiestniť asepticky do vzorkovnice alebo do plastového vrecka s roztokom na bitúnku, preniesť do laboratória a potom homogenizovať (peristaltický stomacher alebo točivé miešadlo (homogenizér)).

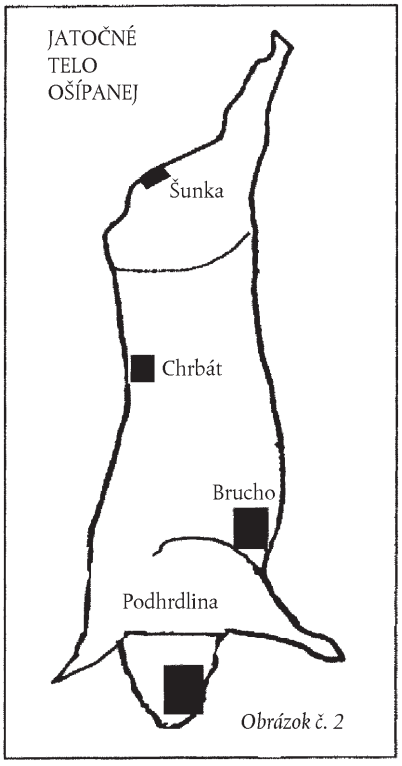
Ak sa použije **nedeštruktívna metóda**, musia sa pred odobratím vzorky navlhčiť tampóny. Roztok 0,1 % peptón + 0,85 % NaCl by sa mal použiť ako sterilný vývar na navlhčenie tampónov. Plocha na odobratie vzorky, ktorá sa má potrieť tampónom, by mala pokrývať aspoň 100 cm^2 na každé miesto vzorky. Tampón sa má namočiť do roztoku aspoň na 5 sekúnd a aspoň 20 sekúnd sa ním potiera najskôr zvisle, potom vodorovne a nakoniec uhlopriečne celý povrch mäsa ohraničený šablónou. Mal by sa použiť čo najväčší tlak. Po použití vlhkého tampónu by sa ten istý postup mal opakovať suchým tampónom. Aby sa dosiahli porovnateľné výsledky, musí sa dodržať konzistencia a dôkladnosť technológie pri všetkých vzorkách, jatočných telách a dňoch.

MIESTA ODBERU VZORIEK PRE TESTOVANIE JATOČNÝCH TIEL

(pozri obrázky)

Obrázok č. 1

Obrázok č. 2

Na vykonanie kontroly sú zvyčajne vhodné tieto miesta:

hovädzí dobytok: krk, rebrá, slabina, a stehno (obr. 1)

ovce, kozy: slabina, vonkajšia plocha rebier, a hruď, prsia

ošípané: chrbát, lalok (alebo žuchva), stred panvovej končatiny (stehno) a brucho (obr. 2)

kone: slabina, rebrá, chrbát a stehno

Po konzultácii so štátnym veterinárnym lekárom sa môžu použiť iné miesta, ak sa ukázalo, že kvôli technológii zabíjania v príslušnom závode, môžu mať iné miesta väčšiu pravdepodobnosť znečistenia. V týchto prípadoch sa môžu vybrať miesta, ktoré viac znečistené.

POSTUPY PRI ODBERE VZORIEK A POČET VZORIEK, KTORÉ SA MAJÚ ODOBRAŤ

Vzorky by sa mali odoberať z 5 až 10 jatočných tiel jeden deň v každom týždni. Častosť odberu sa môže znížiť na skúšky jedenkrát za dva týždne, ak sa dosiahnu uspokojivé výsledky v priebehu 6 po sebe nasledujúcich týždňov. Deň odberu vzoriek by sa mal meniť každý týždeň, aby sa zabezpečilo, že sa pokryje každý deň v týždni. Častosť vyšetrovania jatočných tiel v nízkokapacitných prevádzkach uvedených v smernici 64/433/EHS článku 4 a v zariadeniach, v ktorých sa nepracuje nepretržite, by mal určiť štátny veterinárny lekár na základe posúdenia hygienických noriem pri zabíjaní v každom závode.

Mali by sa odoberať vzorky zo štyroch miest z každého jatočného tela v polovici dňa zabíjania a pred začatím chladenia. Pri každej vzorke by sa mala zaznamenať identifikácia jatočného tela, dátum a čas odobratia vzorky. Pred vyšetrením by sa mali dať dohromady vzorky testovaných jatočných tiel z rôznych miest odberu vzoriek (napr. stehno, slabina, hruď a krk). Ak sa získajú neprijateľné výsledky a nápravné opatrenia nevedú k lepšej hygiene, nemali by sa dávať dohromady ďalšie vzorky, pokiaľ sa nevyriešia problémy úpravy.

MIKROBIOLOGICKÁ METÓDA VYŠETRENIA VZORIEK

Vzorky odobraté podľa deštruktívnej metódy alebo stery z nedeštruktívnej metódy by sa mali skladovať schladené až do vyšetrenia pri 4 °C. Vzorky by sa mali homogenizovať v plastovom zrieďovacom vrecku aspoň počas dvoch minút v 100 ml riediaceho prostriedku (t. j. 0,1 % pufrovaná peptónová voda, 0,9 % roztok chloridu sodného) asi pri 250 cykloch peristaltického stomacheru alebo by sa mali homogenizovať točivým zmiešavačom (homogenizátorom). Sterové vzorky by sa mali striedavo silne potrepať v riediacom prostriedku. vzorky by sa mali preskúšať do 24 hodín po odobratí vzorky.

Rozriedenie pred robením platní by sa malo vykonať v 10-stupňových krokoch v 0,1 % peptóne + 0,85 % NaCl. Suspenzia steru a suspenzia homogenizovaného mäsa vo vrecku stomachera nie sú zriedením a pri výpočtoch sa berú ako 10° zriedenie.

Mala by sa urobiť analýza všetkých životaschopných počtov a enterobaktérií. Avšak na základe schválenia príslušným orgánom a po stanovení vhodných kritérií, sa môžu namiesto počtov enterobaktérií použiť počty *E. coli*.

Okrem týchto metód môžu poskytnúť podklad pre preskúšanie vzoriek uvedené ISO metódy. Pre analýzu uvedených baktérií sa môžu použiť iné kvantitatívne metódy, ak ich schválilo CEN alebo uznaná vedecká inštitúcia a po schválení príslušným orgánom.

VEDENIE ZÁZNAMOV

Všetky výsledky testov sa musia zaznamenať v jednotkách, ktoré tvoria kolónie (cfu)/cm^2 povrchovej plochy. aby sa umožnilo vyhodnotenie výsledkov, musia sa preukázať záznamy z vykonaných kontrol vo forme grafov alebo tabuliek, ktoré obsahujú v správnom poradí výsledky vyšetrení aspoň posledných 13 týždňov. Záznamy by mali obsahovať druh, pôvod a identifikáciu vzorky, dátum a hodinu odobratia vzorky, meno osoby, ktorá vykonala odber vzorky, meno a adresu laboratória, ktoré analyzovalo vzorku, dátum vyšetrenia vzoriek v laboratóriu a podrobnosti použitej metódy vrátane naočkovania rôznych agarov, inkubačnej teploty, času a výsledkov, ako počtu cfu na platňu použitých na vypočítanie výsledku cfu/cm^2 povrchovej plochy.

Záznamy by mala podpísať zodpovedná osoba z laboratória.

Doklady by sa mali uschovávať v zariadení aspoň 18 mesiacov a mali by sa na požiadanie predložiť štátnemu veterinárnemu lekárovi.

UPLATŇOVANIE MIKROBIOLOGICKÝCH KRITÉRIÍ NA VÝSLEDKY VYŠETRENÍ VYBRANEJ VZORKY (tabuľka 1)

Výsledky denne zaznamenaných priemerných hodnôt by sa mali priraďovať do jednej z troch kategórií na overenie procesnej kontroly: prijateľné, hraničné a neprijateľné. M a m označujú horné hranice pre hraničné a pre prijateľné kategórie vzoriek odoberaných podľa deštruktívnej metódy.

Aby sa dosiahla priemyselná normalizácia a aby sa vytvorila platná základná databáza, je nutné, aby sa používala najspoľahlivejšia dostupná metóda. Preto je dôležité si zapamätať, že sterový odber vzorky zberá iba časť (často 20 % alebo menej) celkovej flóry prítomnej na povrchu mäsa. A preto je to iba indikátor povrchovej hygieny.

Ak sa používajú iné metódy ako deštruktívna metóda, kritériá pre mikrobiologickú charakteristiku sa musia zaviesť jednotlivo pre každú použitú metódu, aby sa uviedli do súvislosti s deštruktívnou metódou a aby ich schválil príslušný orgán.

KRITÉRIÁ NA OVEROVANIE

Výsledky vyšetrení by sa mali kategorizovať podľa príslušných mikrobiologických kritérií v takom istom poradí, ako sa zoberú vzorky. Keď sa získa nový výsledok vyšetrenia, uplatnia sa kritéria overovania znovu, aby sa zhodnotila vykonaná kontrola vzhľadom na fekálnu kontamináciu a hygienu. Neprijateľné výsledky alebo trendy nedostačujúcich hraničných výsledkov by mali podnietiť obnovu vykonávania kontrol, odhaliť príčinu, ak je to možné a zabrániť opakovanému výskytu.

SPÄTNÁ VÄZBA

Výsledky vyšetrenia by sa mali čo najskôr oznámiť zodpovedným pracovníkom. Výsledky by sa mali použiť na dodržiavanie a zlepšovanie úrovne hygieny zabíjania. Príčiny nevhodných výsledkov sa môžu vysvetliť prostredníctvom konzultácií s pracovníkmi bitúnku a mali sa prehodnotiť tieto faktory: 1. nedostatočné pracovné postupy, 2. nedostatočné alebo neprimerané vzdelanie a/alebo zaškolenie, 3. používanie nevhodných čistiacich a/alebo dezinfekčných prostriedkov a chemikálií, 4. neprimeraná údržba čistiacich prístrojov, a 5. nedostačujúci dozor.

Tabuľka 1:

Denne zaznamenávané priemerné hodnoty pre hraničné a neprijateľné výsledky kritérií bakteriálnej činnosti pre zariadenia, ktoré porážajú dobytok, ošípané, ovce, kozy a kone (cfu/cm²) pre vzorky odoberané deštruktívnou metódou.

	Prijateľné pásmo		Hraničné (> m ale < M)	Neprijateľné pásmo (> M)
	Dobytok/ovce/kozy/kone	Ošípané	Dobytok/ošípané ovce/kozy/kone	Dobytok/ošípané ovce/kozy/kone
celkový počet životaschopných (TVC)	< 3,5 log	< 4,0 log	< 3,5 log (ošípané: 4,0 log) – 5,0 log	> 5,0 log
Enterobacteriaceae	< 1,5 log	< 2,0 log	1,5 log (ošípané: 2,0 log) – 2,5 log (ošípané: 3,0 log)	> 2,5 log (ošípané: > 3,0 log)

2. **ODBER BAKTERIOLOGICKEJ VZORKY PRE KONTROLY ČISTENIA A DEZINFEKCIE V BITÚNKOCH A V ROZRÁBKARŇACH**

Opísaný odber bakteriologických vzoriek by sa mal používať podľa štandardných prevádzkových postupov pre asanáciu (SSOP), ktoré špecifikujú predprevádzkové kontroly hygieny, ktoré sa musia vykonať v priestoroch, ktoré majú priamy vplyv na hygienu výrobkov.

METÓDA ODBERU VZORIEK

Návod popisuje kontaktnú platňovú metódu a technológiu sterov. Použitie týchto metód je obmedzené na vyšetrovanie povrchov, ktoré sú vyčistené a dezinfikované, suché, rovné, dostatočne veľké, hladké.

Mali by sa použiť vždy pred začatím výroby – nikdy počas výroby. V prípade výskytu viditeľnej špiny, malo by sa vyčistenie považovať za neprijateľné bez akéhokoľvek ďalšieho mikrobiologického posúdenia.

Táto metóda nie je vhodná pre odber vzoriek mäsa a mäsových výrobkov.

Po schválení príslušným orgánom sa môžu použiť metódy, ktoré poskytujú rovnocenné záruky.

METÓDA AGAROVÝCH KONTAKTNÝCH PLATNÍ

Pri metóde agarových kontaktných platní sa malé plastové misky s viečkami (t. j. vnútorný priemer 5,0 cm) naplnené platňovým agarom (podľa platnej verzie ISO) a misky naplnené fialovočerveným žlčovým glukózovým agarom (VRBG agar podľa platnej verzie ISO) pritlačia na každé miesto odberu vzorky a postupne sa inkubujú. Kontaktný povrch každej platne je 20 cm².

Agar má po príprave skladovateľnosť približne tri mesiace, keď sa uchováva pri 2 až 4 °C v uzatvorených fľaškách. Príslušný agar sa krátko pred prípravou platní musí roztopiť na 100 °C a schladiť na 46 až 48 °C. Platne sa musia umiestniť do laminárneho boxu s prúdením vzduchu a mali by sa naplniť agarom až kým sa nezíska konvexový povrch. Pripravené platne by sa pred použitím mali vysušiť tým, že sa budú cez noc prevrátene inkubovať pri 37 °C. Toto je taktiež užitočná kontrola pre prípadnú možnú kontamináciu počas prípravy; platne s viditeľnými kolóniami sa musia znehodnotiť.

Platne majú skladovateľnosť jeden týždeň pri 2 až 4 °C, ak sú zapečatené v plastových vreckách.

TECHNOLÓGIA STEROV

Vzorky by sa mali odberať pomocou bavlnených tampónov navlhčených 1 ml 0,1 % roztoku peptónu NaCl (8,5 g NaCl, 1 g tryptón kaseín-peptón, 0,1 % agar a 1 000 ml destilovanej vody) z povrchovej pokiaľ možno 20 cm² plochy označenej sterilnou šablónou. Ak sa odber vzorky vykonáva po vyčistení a dezinfekcii, malo by sa do vlhčiaceho roztoku pre tampón pridať 30g/l tweenu 80 a 3g/l lecitínu (alebo iných výrobkov s podobným účinkom). Na suché plochy postačí suchý bavlnený tampón.

S tampónmi by sa malo narábať v sterilných lekárskych kliešťach a plocha, z ktorej sa berú vzorky, sa musí 10-krát zotrieť zhora dole použitím silného tlaku na plochu. Tampóny by sa mali zozbierať do fľašky, ktorá obsahuje 40 ml pufrovaného peptónu s fyziologickým roztokom a 0,1 % agarom. Vzorky sterov musia byť chladené pri teplote 4 °C až do ďalšieho postupu. Fľašu treba pred zmiešaním obsahu silno potriasť desaťnásobnými krokmi v 40 ml 0,1 % NaCl peptónového roztoku. Potom nasleduje mikrobiologická skúška (napr. technológia pokvapkania platne).

ČASTOSŤ

V priebehu dvoch týždňov by sa vždy malo urobiť 10 vzoriek alebo až do 30 vzoriek vo veľkej výrobni. Z veľkých objektov by sa mali odobrať tri vzorky. Ak sú výsledky uspokojivé, môže sa častosť odberu vzoriek znížiť na základe dohody so štátnym veterinárnym lekárom. Miesta, ktorým sa má venovať najväčšia pozornosť, sú miesta, ktoré určite prídu alebo môžu prísť do kontaktu s výrobkom. Približne dve tretiny celkového počtu vzoriek by sa mali odobrať s plôch, ktoré prichádzajú do kontaktu s potravinou.

Aby sa zabezpečilo, že všetky plochy sa vyšetria v priebehu mesiaca, mal by sa vypracovať plán, v ktorom sa uvedie, v ktoré dni a z ktorých plôch by sa mali odoberať vzorky. Výsledky sa musia zaznamenávať a pravidelne sa musia vypracovať stĺpcové diagramy, aby sa v priebehu času preukázal vývoj.

PREPRAVA

Použité kontaktné platne sa počas prepravy a pred inkubáciou nemusia schladzovať.

Sterové vzorky sa do ďalšieho spracovania musia schladiť na 4 °C.

BAKTERIOLOGICKÉ POSTUPY

Okrem uvedeného popisu sa môžu použiť metódy ISO.

Počty zárodkov by sa mali oznamovať podľa počtu organizmov na cm^2 povrchovej plochy. Naočkované platne platňových agarov a agarových kontaktných platní sa musia inkubovať počas 24 hodín pri 37 °C ± 1 °C pri aeróbnych podmienkach na celkový počet kolónií (TVC). Tento postup sa musí uskutočniť počas dvoch hodín odberu vzoriek. Počet bakteriálnych kolónií by sa mal vypočítavať a zaznamenávať.

Na odhad množstva enterobaktérií sa musí použiť agar VRBG. Inkubácia naočkovaných platní a agarových kontaktných platní musí začať do dvoch hodín od odberu vzorky pri aeróbnych podmienkach. Po 24 hodinách inkubácie pri 37 °C ± 1 °C sa platne musia preskúšať vzhľadom na rast enterobaktérií.

Mali by sa vykonať analýzy celkových životaschopných počtov. Odber vzorky enterobaktérií je dobrovoľný, pokiaľ ho nepožaduje štátny veterinárny lekár.

MIESTA ODBERU VZORIEK

Ako miesta odberu vzoriek by sa mali použiť napríklad tieto miesta: zariadenia na sterilizáciu nožov, nože (spojka medzi čepeľou a rúčkou), duté nože na vykrvenie, elastratory, nádrže na obáranie, stroje na uzatváranie vreciek, stôl na/mäsiarske rozperky (ošípané), čepeľ píliek a krájače – kutre, zariadenia na sťahovanie kože hovädzieho dobytka, iné nástroje na úpravu jatočných tiel, stroje na čistenie, kovové spony a kontajnery na prepravu, dopravné pásy pre transport, zástery, stoly na rezanie, zaklápacie dvere, ak pri prechode jatočných tiel je možný dotyk, žľaby pre potravinové orgány, časti linky, ktoré sa často dotýkajú jatočných tiel, povrchové štruktúry, z ktorých môže odkvapkávať vlhkosť, atď.

VYPOČÍTANIE VÝSLEDKOV

Výsledky pre agarové kontaktné platne a pre TVC a pre výpočet enterobaktérií sterových testov sa musia zaznamenávať do formulárov. Na účely preverenia metódy kontroly čistenia a dezinfekcie sa pre TVC sa pre enterobaktérie zaviedli iba dve kategórie: prijateľné a neprijateľné. Prijateľný rozsah pre počet kolónií na agarovej kontaktnej platni a počet kolónií TVC alebo enterobaktérií (výsledky zo sterových testov) sú uvedené v tabuľke 2.

Tabuľka 2:

Priemerné hodnoty počtu kolónií vyšetrovaných povrchov

	Prijateľný rozsah	Neprijateľné
Počty celkove prijateľných (TVC)	0 – 10/cm^2	> 10/cm^2
Enterobaktérie	0 – 1/cm^2	> 1/cm^2

SPÄTNÁ VÄZBA

Výsledky vyšetrení sa čo najskôr musia oznamovať zodpovedným pracovníkom. Výsledky by sa mali použiť na dodržanie a zlepšenie úrovne čistenia a dezinfekcie. Príčiny nevhodných výsledkov sa môžu vysvetliť prostredníctvom konzultácií s čistiacim personálom. Môžu sa prehodnotiť tieto faktory: 1. nedostatočné alebo neprimerané vzdelávanie a/alebo zaškolenie, 2. používanie nevhodných čistiacich a/alebo dezinfekčných prostriedkov a chemikálií, 3. neprimeraná údržba čistiacich prístrojov, a 4. nedostačujúci dozor.